

Growing Unequal? : Income Distribution and Poverty in OECD Countries

Summary in Greek

Αύξηση της ανισότητας; : Κατανομή εισοδήματος και φτώχεια στις χώρες του ΟΟΣΑ

Περίληψη στα ελληνικά

Αυξήθηκε η ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος με την πάροδο του χρόνου; Ποιος κέρδισε και ποιος έχασε σε αυτήν τη διαδικασία; Συντελέστηκε ομοιόμορφα η διαδικασία αυτή σε όλες τις χώρες του ΟΟΣΑ; Σε ποιο βαθμό η αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας είναι η συνέπεια των μεγαλύτερων διαφορών στις ατομικές αποδοχές των εργαζομένων, και κατά πόσο οι ανισότητες αυτές επηρεάζονται από άλλους παράγοντες; Τέλος, πώς επηρεάζονται οι εξελίξεις αυτές από την κρατική πολιτική ανακατανομής που πραγματοποιείται μέσω του συστήματος φορολόγησης και παροχών;

Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που πραγματεύεται η έκθεση αυτή – και οι απαντήσεις θα ξαφνιάσουν πολλούς αναγνώστες. Η έκθεση παρέχει στοιχεία που καταδεικνύουν μια αρκετά γενικευμένη αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας κατά τις περασμένες δύο δεκαετίες στις χώρες του ΟΟΣΑ, αλλά η χρονική στιγμή, η ένταση και οι αιτίες της αύξησης διαφέρουν από ό,τι συνήθως υποδηλώνεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η έκθεση «Αύξηση της ανισότητας;» περιλαμβάνει μια σειρά αναλύσεων σχετικά με την κατανομή των οικονομικών πόρων στις χώρες του ΟΟΣΑ. Για πρώτη φορά τα στοιχεία για την κατανομή του εισοδήματος και τη φτώχεια καλύπτουν και τις 30 χώρες του ΟΟΣΑ στα μέσα της δεκαετίας του 2000, ενώ οι πληροφορίες για τις τάσεις εκτείνονται έως τα μέσα της δεκαετίας του '80 και αφορούν περίπου τα δύο τρίτα των χωρών. Η έκθεση περιγράφει επίσης τις ανισότητες σε μια σειρά τομέων (όπως ο πλούτος των νοικοκυριών, τα πρότυπα κατανάλωσης, οι κοινωφελείς υπηρεσίες) που συνήθως δε συμπεριλαμβάνονται στις συμβατικές συζητήσεις σχετικά με την κατανομή των οικονομικών πόρων μεταξύ των ατόμων και των νοικοκυριών. Ο επακριβής βαθμός ανισότητας που υφίσταται σε μια κοινωνία δεν υπολογίζεται τυχαία, όμως ούτε η αλλαγή είναι πέρα από τις δυνάμεις των κυβερνήσεων υπό την προϋπόθεση ότι λαμβάνουν υπόψη τα είδη των ενημερωμένων στοιχείων που συμπεριλαμβάνονται σε αυτήν την έκθεση.

Εάν ζητούσαμε από ένα μέσο άνθρωπο να απαριθμήσει τα μείζονα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα ο κόσμος, το πιθανότερο είναι να συμπεριλάβει σε αυτά «την ανισότητα και τη φτώχεια». Η ανησυχία ότι η οικονομική μεγέθυνση δεν κατανέμεται δίκαια είναι διάχυτη. Σύμφωνα με δημοσκόπηση που διεξήγαγε το BBC το Φεβρουάριο του 2008, τα δύο τρίτα περίπου του πληθυσμού σε 34 χώρες ήταν της γνώμης ότι «η οικονομική μεγέθυνση των τελευταίων χρόνων» δεν κατανεμήθηκε δίκαια. Στην Κορέα, την Πορτογαλία, την Ιταλία, την Ιαπωνία και την Τουρκία πάνω από 80% των ερωτηθέντων συμφώνησαν με αυτήν τη δήλωση*. Υπάρχουν πολλές άλλες δημοσκοπήσεις και μελέτες από τις οποίες προκύπτει το ίδιο πράγμα.

Αρα δικαίως πιστεύουν οι άνθρωποι ότι «οι πλούσιοι έγιναν πλουσιότεροι και οι φτωχοί φτωχότεροι;» Όπως συνήθως συμβαίνει με τις απλές ερωτήσεις είναι πιο δύσκολο να δοθούν απλές απαντήσεις. Σίγουρα οι πιο πλούσιες χώρες έγιναν πλουσιότερες και μερικές από τις φτωχότερες χώρες τα πήγαν σχετικά άσχημα. Από την άλλη πλευρά, η ταχεία αύξηση των εισοδημάτων στην Κίνα και την Ινδία έβγαλε πολλά εκατομμύρια άτομα από τη φτώχεια. Έτσι η αισιόδοξη ή απαισιόδοξη αντίληψη των παγκόσμιων εξελίξεων σε σχέση με την εισοδηματική ανισότητα και τη φτώχεια εξαρτάται από το εάν θεωρούμε ότι το ποτήρι είναι μισογεμάτο ή μισοάδειο. Και τα δύο είναι αλήθεια.

Ακόμα κι αν μπορούσαμε να συμφωνήσουμε ότι οι ανισότητες στον κόσμο οξύνονται, τούτο ίσως να μην οφείλεται μόνο στην παγκοσμιοποίηση. Υπάρχουν άλλοι αληθοφανείς λόγοι τους οποίους θα μπορούσε να επικαλεστεί κάποιος για να εξηγήσει γιατί η ανισότητα ίσως να αυξάνεται, όπως οι τεχνολογικές αλλαγές που ευνοούν την ειδικευμένη εργασία (έτσι, για παράδειγμα, όσοι ξέρουν να χειρίζονται το Διαδίκτυο κερδίζουν και όσοι δεν ξέρουν χάνουν) ή οι αλλαγές στους τρόπους χάραξης πολιτικής (έτσι εξασθενίζει η δύναμη των συνδικαλιστικών οργανώσεων και μειώνεται ο βαθμός προστασίας των εργαζομένων). Όλες αυτές οι θεωρίες έχουν υπέρμαχους που είναι διεθνώς έγκριτοι ακαδημαϊκοί. Κατά πάσα πιθανότητα, όλοι αυτοί οι παράγοντες διαδραματίζουν κάποιο ρόλο.

Η έκθεση αυτή εξετάζει τις 30 αναπτυγμένες χώρες του ΟΟΣΑ. Καταδεικνύει την αύξηση της εισοδηματικής ανισότητας που διαδραματίζεται τουλάχιστον από τα μέσα της δεκαετίας του '80 και πιθανόν από τα μέσα του '70. Η διεύρυνση της ανισότητας συντελέστηκε στην πλειονότητα (αλλά όχι στο σύνολο) των χωρών, με μεγάλες αυξήσεις να σημειώνονται πρόσφατα, για παράδειγμα, στον Καναδά και τη Γερμανία, αλλά και μειώσεις στο Μεξικό, την Ελλάδα και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Όμως η αύξηση της ανισότητας, μολονότι ήταν ευρέως διαδεδομένη και σημαντική, δεν ήταν τόσο θεαματική όπως ίσως να πιστεύουν οι περισσότεροι άνθρωποι. Στην πραγματικότητα, κατά τα

* Βλέπε www.worldpublicopinion.org/pipa/pdf/feb08/BBCecon_Feb08_rpt.pdf

τελευταία 20 χρόνια η μέση αύξηση ήταν της τάξης των 2 περίπου μονάδων του συντελεστή Gini (ο οποίος είναι το καλύτερο μέσο μέτρησης της ανισοκατανομής του εισοδήματος). Τούτο ισοδυναμεί με την τρέχουσα διαφορά στο βαθμό ανισότητας που υφίσταται μεταξύ Γερμανίας και Καναδά – μια αξιοσημείωτη διαφορά που όμως δε δικαιολογεί τις συζητήσεις για την κατάρρευση της κοινωνίας. Η διαφορά ανάμεσα σε αυτό που καταδεικνύουν τα στατιστικά δεδομένα και σε αυτό που πιστεύουν οι άνθρωποι αναμφίβολα αντικατοπτρίζει εν μέρει την επίδραση των περιοδικών τύπου «Hello» στα οποία διαβάζουμε για τους υπερπλούσιους που γίνονται ακόμα πλουσιότεροι και ως εκ τούτου προσελκύουν το ενδιαφέρον των μέσων μαζικής ενημέρωσης. Τα εισοδήματα των υπερπλουσίων δε λαμβάνονται υπόψη σε αυτήν την έκθεση, καθώς δεν μπορούν να υπολογιστούν επαρκώς μέσω των συνηθισμένων πηγών δεδομένων για την κατανομή του εισοδήματος. Τούτο δε σημαίνει ότι τα εισοδήματα των υπερπλουσίων είναι ασήμαντα – ένας από τους λόγους που οι άνθρωποι μιλούν για την ανισότητα είναι το αίσθημα δικαιοσύνης και πολλοί θεωρούν ότι το εισόδημα ορισμένων είναι παράλογα άδικο.

Η μέτρια αύξηση της ανισότητας που καταγράφηκε κατά τις δυο περασμένες δεκαετίες υποκρύπτει μια ευρύτερη υποκείμενη τάση. Στις αναπτυγμένες χώρες η φορολόγηση και οι κρατικές δαπάνες αυξάνονταν, προκειμένου να αντισταθμιστεί η τάση διεύρυνσης της ανισότητας – σήμερα οι δαπάνες για την κοινωνική πολιτική είναι υψηλότερες από ποτέ. Φυσικά, οι κυβερνήσεις δαπανούν περισσότερο λόγω της ταχείας γήρανσης του πληθυσμού στις αναπτυγμένες χώρες, που συνεπάγεται υψηλότερες δαπάνες για την υγειονομική περίθαλψη και τις συντάξεις. Ο αντίκτυπος της ανακατανομής των κρατικών δαπανών ανέκοψε την ανοδική τάση της φτώχειας κατά τα δέκα χρόνια από τα μέσα της δεκαετίας του '80 έως τα μέσα του '90, αλλά τη μεγέθυνε κατά τα επόμενα δέκα χρόνια, καθώς οι παροχές επικεντρώθηκαν λιγότερο στους φτωχούς. Εάν οι κυβερνήσεις παύσουν να προσπαθούν να αντισταθμίσουν τις ανισότητες, είτε μέσω της μείωσης των κοινωνικών παροχών είτε μέσω φόρων και παροχών που επικεντρώνονται λιγότερο στους φτωχούς, τότε η ανισότητα θα αυξηθεί πολύ πιο γρήγορα.

Σύμφωνα με τη μελέτη, ορισμένες κοινωνικές ομάδες τα πήγαν καλύτερα από άλλες. Οι ομάδες κοντά στην ηλικία συνταξιοδότησης (55-75 ετών) γνώρισαν τις μεγαλύτερες εισοδηματικές αυξήσεις κατά τα περασμένα 20 χρόνια, και η φτώχεια των συνταξιούχων μειώθηκε πραγματικά πολύ γρήγορα σε πολλές χώρες, με αποτέλεσμα να είναι σήμερα χαμηλότερη του μέσου όρου για το σύνολο του πληθυσμού του ΟΟΣΑ. Αντίθετα, η παιδική φτώχεια αυξήθηκε και είναι σήμερα υψηλότερη του μέσου όρου για το σύνολο του πληθυσμού. Η εξέλιξη αυτή συντελέστηκε παρά τις πυκνούμενες ενδείξεις ότι η ευημερία κατά την παιδική ηλικία είναι βασική συνιστώσα της επιτυχίας του παιδιού ως ενήλικου, για παράδειγμα όσον αφορά τις αποδοχές του ή την υγεία του στο μέλλον. Η αύξηση της παιδικής φτώχειας χρήζει μεγαλύτερης προσοχής εκ μέρους των υπευθύνων χάραξης πολιτικής

σε πολλές χώρες. Περισσότερη προσοχή απαιτείται επίσης σε θέματα παιδικής ανάπτυξης, προκειμένου να διασφαλιστεί (όπως το έθεσε η πρόσφατη νομοθεσία των ΗΠΑ) ότι «κανένα παιδί δε θα μείνει πίσω».

Όμως η αύξηση της φορολόγησης και των δαπανών για την αντιμετώπιση της ανισότητας δεν μπορεί να είναι παρά μόνο πρόσκαιρο μέτρο. Ο μόνος βιώσιμος τρόπος μείωσης της ανισότητας είναι να τερματιστεί η υποκείμενη διεύρυνση των διαφορών στους μισθούς και στα εισοδήματα κεφαλαίου. Συγκεκριμένα, θα πρέπει να διασφαλίσουμε ότι οι άνθρωποι είναι ικανοί να εργάζονται και να λαμβάνουν μισθούς που κρατούν τους ίδιους και την οικογένειά τους μακριά από τη φτώχεια. Τούτο σημαίνει ότι οι αναπτυγμένες χώρες θα πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες, προκειμένου να προωθήσουν την ένταξη στην αγορά εργασίας (αντί να βασίζονται στα επιδόματα ανεργίας, αναπηρίας και πρόωρης συνταξιοδότησης), την παραμονή στην εργασία και την προσφορά καλών προοπτικών σταδιοδρομίας.

Οι αντιρρήσεις που θα μπορούσε να προβάλει κάποιος ως απάντηση στις προηγούμενες παραγράφους ποικίλλουν και περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, τις ακόλουθες σκέψεις:

- Αυτό που έχει σημασία δεν είναι μόνο το εισόδημα. Οι κοινωφελείς υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η υγεία μπορούν να είναι αποτελεσματικά εργαλεία για τη μείωση της ανισότητας.
- Κάποιοι άνθρωποι που έχουν χαμηλό εισόδημα έχουν παρόλα αυτά πολλά περιουσιακά στοιχεία, οπότε δε θα πρέπει να θεωρούνται φτωχοί.
- Δε θα πρέπει να ασχολούμαστε υπέρμετρα με τη φτώχεια σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή – μόνο εάν το εισόδημα των ατόμων είναι χαμηλό για μεγάλο διάστημα, είναι πιθανό να είναι ζουν σε μεγάλη ένδεια.
- Ένας καλύτερος τρόπος εξέτασης του θέματος της ανισότητας είναι να εξακριβωθεί αν οι άνθρωποι στερούνται βασικά αγαθά και υπηρεσίες, όπως εάν έχουν αρκετό φαγητό ή εάν μπορούν να αγοράσουν τηλεόραση ή πλυντήριο.
- Μια κοινωνία όπου το εισόδημα κατανέμεται ισομερώς δε θα ήταν ελκυστικός τόπος. Οι άνθρωποι που εργάζονται πιο σκληρά ή είναι πιο ταλαντούχοι από άλλους θα πρέπει να έχουν μεγαλύτερο εισόδημα. Στην πραγματικότητα, αυτό που έχει σημασία είναι η *ισότητα των ευκαιριών* και όχι η *ισότητα των αποτελεσμάτων*.

Η μελέτη αυτή πραγματεύεται όλα αυτά τα θέματα με άμεσο τρόπο ή, για να είμαστε πιο ακριβείς, εξετάζει τα εμπειρικά δεδομένα για καθεμία από τις παραπάνω δηλώσεις και όχι τα κανονιστικά θέματα σχετικά με το τι είναι και τι δεν είναι μια «καλή» κοινωνία. Εν ολίγοις,

τα συγκριτικά στοιχεία της έκθεσης αυτής αποκαλύπτουν ένα αριθμό «εμπειρικών γεγονότων» (stylised facts) που σχετίζονται με: *i*) τα γενικά χαρακτηριστικά στοιχεία της κατανομής του εισοδήματος του νοικοκυριού και της εξέλιξή του· *ii*) τους παράγοντες που επέφεραν αλλαγές στην εισοδηματική ανισότητα και τη φτώχεια· και *iii*) τα διδάγματα που μπορούμε να αποκομίσουμε από την εξέταση ευρύτερων μετρήσεων των πόρων του νοικοκυριού.

Χαρακτηριστικά στοιχεία της κατανομής του εισοδήματος του νοικοκυριού στις χώρες του ΟΟΣΑ

- Σε ορισμένες χώρες η κατανομή του εισοδήματος είναι πολύ πιο άνιση από ό,τι σε άλλες, ανεξάρτητα από τη μέθοδο μέτρησης της ανισότητας. Η χρήση διαφορετικού δείκτη μέτρησης της ανισότητας γενικά επηρεάζει ελάχιστα την κατάταξη των χωρών.
- Στις χώρες όπου η διασπορά των εισοδημάτων είναι μεγαλύτερη η σχετική εισοδηματική φτώχεια είναι επίσης υψηλότερη, με λίγες μόνο εξαιρέσεις. Τούτο ισχύει ανεξάρτητα από το εάν η σχετική φτώχεια ορίζεται ως το ποσοστό των ατόμων που ζουν με εισόδημα κατώτερο του 40, 50 ή 60% του διάμεσου εισοδήματος.
- Τόσο η εισοδηματική ανισότητα όσο και ο αριθμός των φτωχών (με βάση ένα όριο της τάξης του 50% του διάμεσου εισοδήματος) αυξήθηκαν κατά τις δυο τελευταίες δεκαετίες. Η αύξηση είναι αρκετά διαδεδομένη και πλήττει τα δύο τρίτα των χωρών. Είναι επίσης μέτρια, αλλά σημαντική (υπολογίζεται κατά μέσο όρο σε 2 περίπου μονάδες για το συντελεστή Gini και 1,5 μονάδες για τον αριθμό των φτωχών). Εντούτοις, είναι λιγότερο θεαματική από ό,τι συνήθως παρουσιάζεται στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.
- Η εισοδηματική ανισότητα αυξήθηκε σημαντικά από το 2000 στον Καναδά, τη Γερμανία, τη Νορβηγία, τις Ηνωμένες Πολιτείες την Ιταλία και τη Φιλανδία και μειώθηκε στο Ηνωμένο Βασίλειο, το Μεξικό, την Ελλάδα και την Αυστραλία.
- Η ανισότητα αυξήθηκε εν γένει γιατί τα πλούσια νοικοκυριά τα πήγαν πολύ καλύτερα σε σύγκριση με τις οικογένειες της μεσαίας τάξης και αυτές που βρίσκονται στα κατώτερα εισοδηματικά κλιμάκια.
- Η εισοδηματική φτώχεια των ηλικιωμένων συνέχισε την καθοδική της πορεία, ενώ οι φτώχεια των νέων και των οικογενειών με παιδιά αυξήθηκε.
- Στις χώρες με υψηλό μέσο εισόδημα και μεγάλη διασπορά

εισοδήματος (π.χ. Ηνωμένες Πολιτείες) το βιοτικό επίπεδο των φτωχών ανθρώπων μπορεί να είναι χαμηλότερο από αυτό των φτωχών που ζουν σε χώρες όπου το μέσο εισόδημα είναι χαμηλότερο αλλά η διασπορά εισοδήματος είναι μικρότερη (Σουηδία). Αντίθετα, στις χώρες με χαμηλό μέσο εισόδημα και μεγάλη διασπορά εισοδήματος (Ιταλία) το βιοτικό επίπεδο των πλούσιων ανθρώπων μπορεί να είναι υψηλότερο από αυτό των πλουσίων που ζουν σε χώρες όπου το μέσο εισόδημα είναι υψηλότερο αλλά η διασπορά εισοδήματος είναι μικρότερη (Γερμανία).

Παράγοντες που επέφεραν αλλαγές στην εισοδηματική ανισότητα και τη φτώχεια με την πάροδο του χρόνου

- Οι μεταβολές στη δομή του πληθυσμού είναι μια από τις αιτίες διεύρυνσης της ανισότητας. Εντούτοις, τούτο αντικατοπτρίζει κυρίως την αύξηση του αριθμού των μονομελών νοικοκυριών παρά τη γήρανση του πληθυσμού αυτή καθαυτή.
- Η ανισότητα στις αποδοχές των εργαζομένων πλήρους απασχόλησης διευρύνθηκε στην πλειονότητα των χωρών του ΟΟΣΑ. Τούτο οφείλεται στο γεγονός ότι οι υψηλόμισθοι λαμβάνουν ακόμα υψηλότερους μισθούς. Η παγκοσμιοποίηση, οι τεχνολογικές αλλαγές που ευνοούν την ειδικευμένη εργασία και οι πολιτικές και οι θεσμοί της αγοράς εργασίας συνέβαλαν ενδεχομένως σε αυτό το αποτέλεσμα.
- Ο αντίκτυπος των μεγαλύτερων μισθολογικών διαφορών στην ανισότητα εισοδημάτων αντισταθμίστηκε από την αύξηση της απασχόλησης. Εντούτοις, τα ποσοστά απασχόλησης των λιγότερο μορφωμένων ατόμων έχουν μειωθεί και η ανεργία στα νοικοκυριά παραμένει υψηλή.
- Η ανισοκατανομή των εισοδημάτων από το κεφάλαιο και την αυτοαπασχόληση είναι πολύ μεγάλη και η κατάσταση αυτή επιδεινώθηκε κατά την περασμένη δεκαετία. Οι εξελίξεις αυτές είναι μία κύρια αιτία διεύρυνσης των εισοδηματικών ανισοτήτων.
- Η εργασία είναι πολύ αποτελεσματική στην αντιμετώπιση της φτώχειας. Τα ποσοστά φτώχειας στα νοικοκυριά ανέργων είναι σχεδόν έξι φορές υψηλότερα από ό,τι στις οικογένειες εργαζομένων.
- Εντούτοις, η εργασία δεν επαρκεί για να αποφευχθεί η φτώχεια. Πάνω από το ήμισυ όλων των φτωχών ανθρώπων είναι μέλη νοικοκυριών που έχουν κάποιες αποδοχές, ως αποτέλεσμα του συνδυασμού λίγων ωρών εργασίας κατά τη διάρκεια του έτους και/ή χαμηλών μισθών. Η μείωση της

φτώχειας των εργαζομένων πολλές φορές απαιτεί την παροχή επιδομάτων στην εργασία που συμπληρώνουν τις αποδοχές.

Διδάγματα από την εξέταση ευρύτερων μετρήσεων της φτώχειας και της ανισότητας

- Οι κοινωφελείς υπηρεσίες όπως η εκπαίδευση και η υγεία κατανέμονται πιο ισότιμα από ό,τι το εισόδημα, έτσι ώστε η υπαγωγή τους σε μια ευρύτερη έννοια οικονομικών πόρων να μειώνει την ανισότητα, αν και με μερικές αλλαγές στην κατάταξη των χωρών.
- Ο συνυπολογισμός των φόρων κατανάλωσης διευρύνει την ανισότητα, αν και σε μικρότερο βαθμό από όσο η άμβλυνση που οφείλεται στο συνυπολογισμό των κοινωφελών υπηρεσιών.
- Ο πλούτος των νοικοκυριών είναι κατανεμημένος πολύ πιο άνισα από ό,τι το εισόδημα, και μερικές χώρες με μικρότερη εισοδηματική ανισότητα αναφέρουν μεγαλύτερη ανισοκατανομή του πλούτου. Εντούτοις, το συμπέρασμα αυτό εξαρτάται από το δείκτη μέτρησης που χρησιμοποιείται, το σχεδιασμό της έρευνας και τον αποκλεισμό μερικών τύπων περιουσιακών στοιχείων (των οποίων η βαρύτητα ποικίλλει μεταξύ των χωρών) για τη βελτίωση της συγκρισιμότητας.
- Μεταξύ των ατόμων το εισόδημα και η καθαρή αξία είναι στενά συνυφασμένα. Τα άτομα με χαμηλό εισόδημα έχουν λιγότερα περιουσιακά στοιχεία σε σχέση με τον υπόλοιπο πληθυσμό και η καθαρή αξία στην ομάδα αυτή είναι εν γένει χαμηλότερη από το ήμισυ της αντίστοιχης του συνόλου του πληθυσμού.
- Η υλική στέρηση είναι μεγαλύτερη στις χώρες όπου η σχετική εισοδηματική φτώχεια είναι υψηλή αλλά και στις χώρες με χαμηλό μέσο εισόδημα. Τούτο υποδηλώνει ότι η εισοδηματική φτώχεια παραγνωρίζει τις δυσχέρειες στις χώρες με χαμηλό μέσο εισόδημα.
- Οι ηλικιωμένοι έχουν υψηλότερη καθαρή αξία και μικρότερη υλική στέρηση από ό,τι οι νέοι. Τούτο υποδηλώνει ότι ο υπολογισμός της φτώχειας των ηλικιωμένων με βάση μόνο το χρηματικό εισόδημα μεγαλοποιεί το μέγεθος των δυσχερειών που αντιμετωπίζει η ομάδα αυτή.
- Ο αριθμός των ανθρώπων που είναι φτωχοί για τρία συναπτά έτη είναι σχετικά μικρός στην πλειονότητα των χωρών, όμως τα άτομα που έχουν χαμηλό εισόδημα κάποια στιγμή σε αυτό το χρονικό διάστημα αυξάνονται. Οι χώρες όπου τα ποσοστά φτώχειας βάσει του ετήσιου εισοδήματος είναι υψηλά

κατατάσσονται σε χειρότερη θέση με βάση το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε κατάσταση εμμονής φτώχειας ή φτώχειας σε κάποια δεδομένη στιγμή.

- Η μετάπτωση στη φτώχεια αντικατοπτρίζει κυρίως γεγονότα που σχετίζονται με την οικογένεια και την εργασία. Τα γεγονότα που αφορούν την οικογένεια (π.χ. διαζύγιο, γέννηση παιδιού κ.ά.) είναι πολύ σημαντικά για τους πρόσκαιρα φτωχούς, ενώ η περικοπή του εισοδήματος που προέρχεται από μεταβιβάσεις (π.χ. λόγω των αλλαγών στα κριτήρια επιλεξιμότητας για τη χορήγηση επιδόματος) είναι πιο σημαντική για αυτούς που ζουν σε κατάσταση φτώχειας επί δυο συναπτά έτη.
- Η κοινωνική κινητικότητα είναι γενικά υψηλότερη στις χώρες όπου η εισοδηματική ανισότητα είναι μικρότερη και αντίστροφα. Τούτο υποδηλώνει ότι, στην πράξη, η προαγωγή της ισότητας των ευκαιριών πρέπει να συμβαδίζει με την προώθηση της ισότητας των αποτελεσμάτων.

Η έκθεση αφήνει πολλά ερωτήματα αναπάντητα. Δεν εξετάζει εάν η αύξηση της ανισότητας είναι αναπόφευκτη στο μέλλον. Δεν απαντά στα ερωτήματα που σχετίζονται με τη σχετική βαρύτητα των διάφορων αιτιών στην αύξηση της ανισότητας. Δεν απαντά καν εκτενώς στο ερώτημα τι θα πρέπει να κάνουν οι αναπτυσσόμενες χώρες για να αντιμετωπίσουν την ανισότητα. Όμως η έκθεση καταδεικνύει ότι σε μερικές χώρες η ανισότητα αυξήθηκε σε μικρότερο βαθμό ή και μειώθηκε σε σύγκριση με άλλες. Επίσης δείχνει ότι οι διαφορές μεταξύ των χωρών οφείλονται, τουλάχιστον εν μέρει, στις διαφορετικές κυβερνητικές πολιτικές οι οποίες επιδιώκουν είτε την αποτελεσματικότερη ανακατανομή είτε τη βελτίωση της επένδυσης στις ικανότητες του πληθυσμού να συντηρεί τον εαυτό του. Το βασικό μήνυμα πολιτικής που προκύπτει από την έκθεση αυτή είναι ότι - ανεξάρτητα από το αν η αύξηση της ανισότητας οφείλεται στην παγκοσμιοποίηση ή σε κάποιο άλλο αίτιο - δεν υπάρχει λόγος να αισθανόμαστε αβοήθητοι: η ορθή κυβερνητική πολιτική μπορεί να επιφέρει καθοριστικές αλλαγές.

© OECD 2008

Η περίληψη αυτή δεν αποτελεί επίσημη μετάφραση του ΟΟΣΑ.

Η αναπαραγωγή της περίληψης αυτής επιτρέπεται υπό την προϋπόθεση ότι παρατίθεται το δικαίωμα αποκλειστικής εκμετάλλευσης του ΟΟΣΑ, καθώς και ο τίτλος της πρωτότυπης έκδοσης.

Οι Πολύγλωσσες Περιλήψεις είναι μεταφρασμένα αποσπάσματα των δημοσιευμάτων του ΟΟΣΑ που εκδόθηκαν αρχικά στην αγγλική και τη γαλλική γλώσσα.

Διατίθενται δωρεάν στο Ηλεκτρονικό Βιβλιοπωλείο του ΟΟΣΑ www.oecd.org/bookshop/

Για περισσότερες πληροφορίες επικοινωνήστε με το Τμήμα Δικαιωμάτων και Μεταφράσεων της Διεύθυνσης Δημοσίων Υποθέσεων και Επικοινωνιών του ΟΟΣΑ μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου στη διεύθυνση: rights@oecd.org ή μέσω φαξ: +33 (0)1 45 24 99 30

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal, 75116
Paris, France

Επισκεφτείτε τον ηλεκτρονικό μας κόμβο www.oecd.org/rights/

